

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredni nedelje in praznike. — Inserati do 80 pett vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati pett vrst à Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračajo.

UREDNISTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškova ul. 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Upor proti svetu za narodno obrambo:

Srditi poulični boji v Madridu

Komunistični miličniki, pristaši odstavljenega min. predsednika Negrina, so se uprli v več republikanskih mestih proti novemu svetu za narodno obrambo, da bi preprečili pogajanja z generalom Francem za sklenitev premirja

Madrid, 8. marca i. Poziv sveta za narodno obrambo v Madridu, naj prebivalstvo ohrani mir in red in se pokori njegovim odredbam, ni imel povsem zaželenega uspeha. Včeraj popoldne se je čulo še v raznih krajih mesta poulično streljanje. Proti večeru so se komunisti in anarhisti, ki se nočejo pokoriti svetu za narodno obrambo, zabarikadirali v hiše, odkoder so streljali na vojaštvo, ki jih je hotelo prisiliti k predaji.

Bilbao, 8. marca w. Kakor poročajo iz Madrida, se borba med republikanskimi miličniki nadaljuje. Svet za narodno obrambo se je moral poslužiti celo letal ter je bombardiral nekatere mestne okraje v Madridu, v katerih imajo Negrinovi pristaši premoč. Poulični boji so bili ponekod zelo krvavi, vendar pa so bili uporniki preglanjeni v mestne okraje ob periferiji. Več njihovih voditeljev, ki so jih ujeli, je bilo takoj ustreljenih. Baje so se upornikom pridružili tudi levičarski socialni demokrati. V Madridu so bili posebno hudi boji v severnem in vzhodnem delu mesta, od koder so skušali komunistični oddelki prodreti v središče mesta. Med boji so se posluževali tudi strojnici in celo topov. Mnogi mestni okrajji so podobni pravemu bojišču ter so bili sestavljeni iz bloki hiš. Vsak promet je v Madridu postal nemogoč. Kdorkoli se pokaže na ulicah in cestah iz svojega skrivališča, ga aretirajo ali pa ustrelje.

Boji med komunisti in pristaši sveta narodne obrambe so bili razen v Madridu tudi v Guadalajari, Albaceti in Cuenci, kjer so komunisti zasedli skladišče municije. Čete na severnem delu bojišča so razorožile več komunističnih brigad. Okoli 50 komunističnih oficirjev je bilo ustreljenih. V medsebojnih borbah so imeli tako komunisti kakor pristaši sveta za narodno obrambo hude izgube. Svet za narodno obrambo je odredil, naj se razdeli prebivalstvu orožje ter se pozove v borbo proti komunistom.

Bilbao, 8. marca AA. (DNB) Madridski radio je sredič objavil, da bo prenehala oddajati zaradi stalnega streljanja po ulicah. 10 komunističnih voditeljev je bilo ustreljenih, komunistične čete razpolagajo s tanki, oboroženimi s strojnimi puškami in lahkiimi topovi. Borbe po ulicah Madrida med komunisti in četami generala Miaja so trajale vsjo noč.

Madrid, 8. marca AA. Union radio je objavil poročilo odbora za narodno obrambo, v katerem pravi, da so letala bombardirala komunistične čete. Republikanski letalstvo je ostalo zvesto svetu za narodno obrambo. Uprla so se samo tri ali štiri letala, s katerimi so pobegnili v inozemstvo komunistični voditelji Modesto, Lister, Uribe in Pasionaria.

Madridska radiopostaja, ki je prenehala sredi oddajati zaradi streljanja po ulicah, je začela po polnoči zopet oddajati. Prečitana je bila izjava socialistične stranke, ki pravi, da je vojna končana in da je treba skleniti časten mir.

Lister v Franciji

Toulouse, 8. marca, AA. Sem je prispel z letalom polkovnik Lister. Izjavil je, da je vojak in da bo poslušal samo Negrina. Dodal je, da bo danes odpotoval v Pariz.

Republikansko brodogovje v Bizerti

Bizerta, 8. marca i. Špansko republikansko brodogovje, ki je predvčeršnjim naglo odplulo iz Cartagene, je včeraj ob 17. priplulo v Bizerto. Brodogovje obstoji iz 11 enot, na čelu katerih so križarke »Cervantes«, »Libertad« in »Mendez Munez«. Pri vstopu v luko so vse ladje razobesile republikansko zastavo. Francoske mornariške oblasti so takoj razorožile vse ladje, nato pa so križarke in ostale enote pod vodstvom francoske križarke »Duplex« krenile v notranjost luke, kjer je bil izvršen zvezni pregled mornarjev. Posadka teh vojniških ladij šteje 5000 mož, poleg tega pa je pripadalo iz Cartagene tudi več beguncev, med njimi 500 žensk in nekaj otrok. Zdravstveno stanje posadke je izvrstno.

Polkovnik Casado odpotoval k Francu

Madrid, 8. marca w. Polkovnik Casado se je ponoči po prejšnjem dogovoru in v polnem sporazumu z generalom Miajo odpeljal na mejo med nacionalistično in republikansko Španijo, odkoder je nato krenil v tabor generala Franca, da se pogaja o sklenitvi premirja.

Franco odklanja pogajanja za premirje

Burgos, 8. marca br. Francova vlada ni zavzela prijaznega stališča do novih vodi-

teljev republikanske Španije. Včeraj je izjavil po radiu v Salamanci zastopnik vlade generala Franca, da Franco odklanja zahteve generala Miaja. Nacionalistična Španija je tako močna, da se ji ni treba ozirati na pogoje republikancev. V ostalem je vlada v Burgosu spoznala prave namene republikanske junte v Madridu, za katerimi tičijo tuji agenti.

Priprave nacionalistov za ofenzivo proti Madridu se medtem nadaljujejo. Koncentracija več sto tisoč mož vzdolž madridske fronte je malone dovršena in se vsak čas pričakuje prvi sunki proti republikanskim postojankam.

Odmevi vojaškega prevrata v Madridu

Pariz, 8. marca AA. Havas. Današnji jutranjki komentirajo najnovejšo dogodek v Madridu. »Jour« pravi: Cilj, ki ga je Casado proglasil, je mir, sklenjen na podlagi pobojanja in neodvisnosti svobode. Če beremo apel generala Franca, iz katerega diha tako vidno človečanstvo, je jas-

no, da hoče tak mir tudi voditelj Španije, ki si želi obnove za vse njene otroke. Londonski dopisnik »Figaro« pa poroča, da je britanska vlada dobila vesti o pripravah za državni prevrat v Madridu. Vprašanje je zdaj samo to, kdaj bo general Franco sporečil, da nič več ne potrebuje italijanskih čet.

»Petit Journal« piše: Zdaj, ko je neizpodbitno, da se bodo mirovna pogajanja začela, naj se že končajo uspešno ali ne, je volja velikanske večine španskega naroda, da ostane njegova domovina popolnoma neodvisna. Zakaj ne bi bili s tem zadovoljni, ko je to tudi v korist Francije?

»Petit Parisien« pravi: Španska državljanska vojna se bo v kratkem končala po zaslugi plemenitega generala Franca. Zdaj ko so komunisti izključeni, je politični program Madrida zelo podoben programu Burgosa. Voditelj nacionalistične Španije lahko napravi plemenito gesto proti vojakom, ki so se njegovi sovražniki, ki pa lahko postanejo njegovi pristaši. Sklenitev miru bo olajšana zaradi enodušne želje španskega naroda, da se konča strašna tragedija, ki je skoraj tri leta zalivala s krvjo Pirenejski polotok.

Amerika v obrambi demokracije

Pomembna izjava bivšega zunanjega ministra iz Hooverove dobe

New York, 8. marca AA. Bivši ameriški zunanji minister Stimson je poslal odprto pismo listu »New York Times«, v katerem odobrava zunanjo politiko predsednika Roosevelta. Stimson zahteva intimno sodelovanje Zedinjenih držav, Velike Britanije in Francije in predlaga skupno akcijo teh treh držav na morju za primer napada kake fašistične države. Zunanja politika Zedinjenih držav, pravi Stimson med drugim, se ne sme omejevati samo na defenzivo in ne sme imeti pred očmi samo ameriške celine, ker so totalitarne vladavine nevarnost za civilizacijo, za človeštvo in krščanstvo. Ne sme se dopustiti, da bi fašistične države izolirale katerokoli izmed demokratskih držav, ker bi to pomenilo katastrofo tudi za ostale in sploh za vso svetovno demokracijo.

Svoje pismo končuje Stimson s trditvijo, da bo nevarnost obstojala dokler zopet ne bo liberalno gibanje oživilo in dokler ne bodo izginile totalitarne vladavine.

To izjavo ameriškega zunanjega ministra iz Hooverove dobe so objavili vsi ame-

riški listi. Pismo, ki mu je »New York Times« dodal tudi svoj komentar, je zbudilo v Ameriki veliko pozornost, pa tudi v Angliji in Franciji.

Državni podtajnik Beall pa je te dni govoril o demokraciji v zunanji politiki. Posebno je poudarjal vseameriško misel. Pri tem je omenil tudi Nemčijo in Italijo in izjavil: Če mislijo nekatere države ustvariti kak blok, imajo Zedinjene države pravico podpreti ostale države. Zedinjene države morajo upoštevati svetovni položaj. Govornik je nato odgovarjal tistim, ki kritizirajo zunanjo politiko Zedinjenih držav, čes da je nejasna. Poudaril je, da mora zunanja politika Zedinjenih držav vsakakor upoštevati sedanjost. Svetovni položaj spominja v marsičem na razdobje v letih 1914—1918. Vojna ni samo možna, vojna je že v mnogih državah in sicer na gospodarskem in socialnem področju.

Beall je nato govoril o konferenci v Limi in podčrtal, da je sprejela resolucijo proti poudarjanju razlik med raznimi plemenimi in verami.

Belgijo čakajo hudi volilni boji

Kraljev poziv ljudstvu, naj izvoli parlament, ki bo čuval narodno edinstvo in ugled države

Bruselj, 8. marca. o. V nasprotju z vsem pričakovanjem, da se bosta katoliška in socialno-demokratska stranka sporazumeli o skupnem vladnem programu, se je zdaj vsa belgijska javnost prepričala, da krize belgijske vlade, ki je trajala s kratkim presledkom dobre tri tedne, ne bo mogoče rešiti drugače kakor z novimi volitvami. Tudi liberalna stranka je vse do zadnjega odločno vztrajala, da ne bo sodelovala z nobeno vlado, dokler ne bo razčiščena afera dr. Martensa. Tako je vladar moral v resnici razpustiti parlament in razpisati nove volitve.

Volilna borba bo tokrat izredno ostra. Predvsem se bodo spopadle z velikim ogorčenjem vse tri glavne belgijske stranke, ki so celo vrsto let dajale smer belgijski politiki. Poleg tega bo tokrat prodrl na površje tudi narodnostno vprašanje. Po sodbi nekaterih političnih krogov bo spor Valoncev in Flamcev celo v centru borbe. Rezultatov razvoja v tej smeri ni mogoče napovedati, računati pa je treba z nevarnostjo, da se Belgija razdeli v dva sovražna tabora. Paradoks sedanje situacije je v tem, da niti socialisti, niti katoličani, niti liberalci niso bili za razpust parlamenta.

Kralj Leopold III. je poslal po razpustu parlamenta min. predsedniku Pierlotu pismo, v katerem pravi med drugim: V trenutku, ko so bila vsa naša prizadevanja usmerjena na okrepitev narodne edinstva, predstavlja sklep o razpustu parlamenta dejanje izredne resnosti. Država je prišla v ta položaj zaradi političnih zablod v zadnjih letih, ki so bile vedno

hušje, tako da je več vlad doživelo samo neuspehe. Kakor sem v teku zadnje seje vlade ugotovil, so bila ustavna načela, ki so bila doslej jamstvo za solidnost naših ustanov, mnogokrat prekršena ter je bil šef države večkrat prisiljen sankcionirati sklepe, ki so bili sprejeti brez njegovega šefa države zaradi tega ni mogel več izvrševati svoje dolžnosti brez sodegovornosti parlamenta. Zato se obrača belgijski suveren na ljudstvo preko Pierlota ter zahteva od Belgijcev, da pripomorejo k ureditvi razmer v času, ko igrajo mednarodni problemi izredno važnost. Belgija se nahaja v rokah Belgijcev.

Svoje pismo kralj zaključuje z izrazom prepričanja, da bodo Belgijci pri prihodnjih volitvah 2. aprila izvolili tako narodno predstavništvo, ki bo čuvalo narodno edinstvo in moralni ugled države.

Obsedno stanje v Iraku

Zadužen upor proti razpustu parlamenta

Kairo, 8. marca o. Listi poročajo iz Bagdada, da je iraška vlada proglasila v vseh iraških mestih obsedno stanje. Razširilo se je namreč govorice, da se pripravlja prevrat. O podrobnostih političnega položaja v Iraku ni vesti, bilo pa je nekaj nemirov, ki so baje v zvezi z razpustom iraškega parlamenta. V svojem komentarju zatrjuje bagdadska vlada, da so bili njeni ukrepi potrebni zaradi raznih nemirov in odpora proti vladni poli-

»Epoque«: Madridske spremembe so zbudile v Burgosu veliko zadovoljstvo. Z zadoščenjem ugotavljajo, da žive tudi v osrednji Španiji Španci, ki so prav tako nacionalni in se žele odkrižati tujega varstva. V tem je element sporazuma. Glede nove vladavine zastopata oba tabora različno stališče. Burgos si želi krepke oblasti, Madrid je pa proti fašizmu. Toda prvo je, da se vojna konča. Danes je še prezgodaj ugotoviti o novi vladavini. »Ouvree« piše: Polkovnik Casado je izjavil, da je pripravljen skleniti notranji mir na enem samem programu: španija špancem.

London, 8. marca AA. DNB. Listi računajo z bližnjim koncem španske državljanske vojne. »Daily Mail« priobčuje dopis svojega poročevalca iz San Sebastian, da so se že začela pogajanja za sklenitev miru med nacionalistično vlado in generalom Miajo. »Times« svetuje republikancem, naj kapitulirajo pred večino in naj se nič več ne upirajo. Brezpozojna predaja bi tudi ustrezala večini prebivalstva in koristim vse Španije. »Daily Telegraph« ugotavlja, da je prebivalstvo v republikanski Španiji sito vojne in si ne želi ničesar drugega kakor čim prej miru.

Predsedniške volitve v Franciji

Pariz, 8. marca AA. Narodna skupščina se bo sestala v Versaillesu k volitvi novega predsednika republike najbrže 5. ali 6. aprila.

Francoske finance se stalnoboljšujejo

Pariz, 8. marca. br. Francoski finančni minister Reynaud je imel sredi govora, v katerem se je izredno optimistično izrazil o francoskem finančnem položaju. Poudaril je med drugim, da bo francoska vlada v bodoče vsake štiri mesece objavila poročilo o stanju fonda za obrambo francoske valute v smislu valutnega izravnalnega sporazuma. Državni fond za obrambo francoske valute razpolaga sedaj z desetkrat tolikšno količino zlata kakor lani ob tem času. Zlato se vrača v Francijo. Industrijska produkcija stalno narašča in francoski narod krepko podpira svojo vlado, ki si na vse načine prizadeva, da bi obnovila blagostanje v državi.

Nenaden povratek

Skladkowskega v Varšavo

Varšava, 8. marca p. Min. predsednik Skladkowski se je v naglici vrnil s svojega inspekcijskega potovanja po vzhodnih krajih Poljske. Na svojem potovanju je pregledal posamezne vojaške posadke vzdolž južne poljske meje. V Lvovu je celo odredil poskusni alarm. V Stanislavu je imel daljši posvet s tremi vojvodi. Njegov nenaden povratek v Varšavo je zbudil v tukajšnjih političnih krogih veliko pozornost.

S kitajskih bojišč

Cungking, 8. marca. AA. (Reuter). Japonske čete so nasokobile mesto Cungking, ki leži sredi pokrajine Hojei. Na jugovzhodnem koncu mesta divjajo ogorčeni boji na nož. Položaj na bojišču severozahodno od Hankowa je postal zelo napet. Drugi japonski oddelki zdaj napadajo Vangčing, ki leži 20 milj severno od Cungcinga, da prodre v dolino reke Sjang.

Tatvina važnih diplomatskih listin v Londonu

London, 8. marca w. Vsa londonska policija je na delu, da bi izsledila tatove važnih vojaških dokumentov, ki so bili v ponedeljek ukradeni iz nekega avtomobila. Lastnik je avtomobil zapustil le za nekaj minut, med tem časom pa so bili tajni dokumenti že ukradeni. Čeprav so bili v avtomobilu še drugi zavoji in stvari, so izginili samo dokumenti.

Politični obzornik

O normalizaciji političnih razmer

Narodna skupščina je, kakor je znano, sprejela v načelu državni budžet za leto 1939-40. Pri tej priliki je imel glavni poročevalec Franc Gabrovšek zaključni govor, v katerem je med drugim izjavil: Nihče ne more zanikati, da obstoja hrvaško vprašanje. V interesu države je, da se to vprašanje čim prej reši. Pri Hrvatih je doživela unitaristična ideja popoln polom. Dr. Maček ima legitimacijo vsega hrvaškega naroda, ki se je izjavil proti unitarizmu. Zato bi bilo odveč govoriti o sporazumu na tej podlagi. Dr. Maček ne more dobiti več glasov pri novih volitvah kakor jih je dobil pri decembrskih volitvah, a za koga so Slovenci, to je znano. Zato ni potreben nov volilni zakon. Za stvar sporazuma ni potrebna nova narodna skupščina, ker bo sedanja storila vse, da pride do sporazuma. Sedanja narodna skupščina ni nobena zapreka za sporazum, ona je sprejela tudi vladno deklaracijo, za katero je dala pobudo namestništvu... — »Obzor« je zabeležil ta Gabrovškova izjava in jih takole komentiral: »Razumljivo je, da Gabrovšek ne želi novih volitev, ker je 11. decembra pri volitvah njegova skupina dobila vse mandate v Sloveniji. Nove volitve bi ji torej ne mogle prinesli nobenega ojačenja, marveč bi mogoče izgubila nekoliko mandatov. Toda ta moment, ki je dejansko samo lokalni — slovenski, ne sme biti zapreka, da bi se ne izvršila svobodna konzultacija volilcev, brez česar si po splošnem priznanju ni mogoče zamisliti normalizacije političnih razmer... Treba je pripomniti še to, da sedanje razmerje poslaniških mandatov v nobenem pogledu ne odgovarja številčni moči Hrvatov in Srbov, pa je tudi to en razlog več, da se v opozicijskih krogih začudeno vprašujejo, kako je Gabrovšek mogel trditi, da ni treba razpisati novih volitev, istočasno pa se zavzemati za nujno in pravilno rešitev hrvaškega vprašanja. Z ozirom na ta dejstva je razumljivo, da pričakujejo zagrebški opozicijski krogi, kakor čujemo tudi beograjska opozicija, z velikim zanimanjem napovedani govor predsednika vlade... Vsekakor smo stoli v važni politični teden. Govor predsednika vlade bo razbistril politično stran sedanje situacije.«

Stojadinovičeva skupina

Za državni budžet v načetu je glasovalo, kakor je znano, 281 poslancev. Opozicija se glasovanja ni udeležila, glasovanju pa se je odtegnila tudi Stojadinovičeva oja skupina, ki šteje 22 mož. Kakor beležijo beograjski in zagrebški listi, tvorijo to skupino ti-le poslanci: dr. Milan Stojadinović, Milorad Veselinović, Dimitrije Beširović, Vukasin Babić, Voja Gjorgjević, Živko Gjorgjević, Danilo Gjurović, Dobrovoje Stosević, Stamenko Stojić, dr. Dragutin Sokolović, Ljuba Popović, Dragi Stojadinović, Ilija Popović, dr. Brana Kaludjerčić, Vlada Kazimirović, Sava Jakšić, Panta Jovanović, Milutin Krstić, Miloš Malčević, Gjura Jančević in dr. Anton Ogrizek.

Snežne razmere

Poročilo tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS z dne 8. III. 1939

Kranjska gora-Vršič 1515 m: —5, sneži, 15 cm pršica, 50 cm podlage
Rateče-Planica 870 m: 0, delno oblačno, prisojno prekopneva, osonje 20 cm snega, južen, skakalnice uporabne.
Planica-Slatna 950 m: 0, delno oblačno, 35 cm snega, južen
Peč-Petelinjek 1440 m: 0, delno oblačno, 35 cm snega, južen
Pokljuka 1300 m: —3, oblačno, 5 cm pršica, 50 cm podlage
Dom na Komni 1520 m: —3, sneži, 15 cm pršica, 140 cm podlage
Dom na Voglu 1540 m: —4, sneži, 10 cm pršica, 140 cm podlage
Dom na Kravencu 1770 m: —5, 15 cm pršica, 75 cm podlage
Velika Planina 1558 m: —4, 15 cm pršica, 50 cm podlage
Peca 1654 m: —2, delno oblačno, 10 cm pršica, 50 cm podlage
7. III. 1939
Mozirska planina 1333 m: —4, oblačno, 60 cm snega, pršič
Menina planina: —8, oblačno, prisojno 35 cm, osonje 60 cm.

Sestanek poslanika Purića in Bonneta

Pariz, 8. marca AA. Jugoslovanski poslanik dr. Purić se priredil včeraj v posla-ništvu obed, ki so se ga udeležili tudi zunanji minister Bonnet, trgovinski minister Jantin, predsednik senatnega odbora za zunanje zadeve Beranger, načelnik generalnega štaba Gamelin in admiral Darlan ter jugoslovanski vojaški ataše in trgovinski ataše.

Borzna poročila.

Curih, 8. marca. Beograd 10, Pariz 11.6575, London 20.63, New York 439.75, Bruselj 74.00, Milan 23.15, Amsterdam 233.62, Berlin 176.50, Praga 15.05, Varšava 83, Bukarešta 3.37.

Eksistenčni boj obmejnega obrtništva

Za zaščito krojaške in šiviljske stroke v Mariboru

Maribor, 7. marca. Naši obrtniki so prisiljeni biti hudo konkurenčni boj, ki ne dopušča poindencem, da bi se povzpeli do primernega eksistenčnega ter življenjskega standarda. Poleg konkurence, ki je nemalokrat nelojalna, pa je v ospredju pojav šušmarstva, ki se širi navzlic številnim globam. Velika je borba, ki jo vodijo naši obrtniki za reševanje legalnega obrtništva, velika rana pa je tudi moška kaznilnica v Mariboru. Prizadevanje obrtništva gre za tem, da bi se temu zavodu preprečilo izločevanje raznih oblačil za privatne stranke. Nelojalna konkurenca in šušmarstvo hudo reže za me-so legalnega obrtnika in obrtnico ter mu onemogočata, da bi zadostil javnim ter družinskim dajatvam. Med vsem obrtništvom v dravski banovini, ki bje že leta in leta tečaj boj proti šušmarstvu in nelojalni konkurenci, pa je nedvomno obrtništvo v Mariboru in okolici najbolj prizadeto. Splošno znano je, da je šušmarstvo v Mariboru najbolj razširjeno. Mariborska kaznilnica pa je razen tega opremljena z vsemi tehničnimi pripomočki in zaposluje povprečno 60 kazencev le v krojaški stroki.

O vseh teh in drugih skrbih, ki tarejo obrtniški stan, je bilo govora tudi na ob-čnem zboru Zdrženja krojačev in sorodnih obrtov v Mariboru. Zdrženje je naslovilo v obrambo pravic ter interesov svojega članstva nešteto vlog in spomenice na razne činitelje. Pojav nelojalne konkurence med člani samimi, je pričelo pobijati zdrženje s tem, da je uvedlo ravnanje minimalne cenike za moško in damsko krojaštvo po meri in za kofekcije. Po par mesecih se je že pokazalo, da se mariborski krojači dr-žijo v ravnalnih minimalnih cenikih do-loženih cen. Izčrpana poročila so poslali o zdrženjskih prizadevanjih predsednik Franjo Reicher, tajnik Martin Pravič in bla-gajnik Zidarič, ki so vsi naglašali potrebo zaščite krojaške in šiviljske stroke. Zdr-ženje šteje 223 članov. Med temi so 103 krojači, 73 krojačice, 18 krojač za šivanje

perila, 16 modistinj, 7 prostih obrtov itd. Vajencev in vajenk je bilo 175 in sicer 40 pri moškem krojaštvu, 108 pri damskem krojaštvu, 11 pri modistkah, 13 pri šivanju perila itd. Pomožnega osebja je bilo skupno 269.

Seveda so se govorniki in poročevalci pomudili tudi ob problemu obrtnega zavo-rovanja. Zavarovanje je nujno potrebno in se je ta potreba izražala ob vsaki priliki na obrtniških sestankih in zborovanjih. Žal pa prihaja to zavarovanje celih 10 let pre-pozno. Obrtništvo je ostalo nezaščiten v skrajno težki eksistenčni borbi z močnim tekmeccem — industrij. Iz te eksistenčne borbe, ki se ni končala, prihaja obrtništvo ogroženo v svoji stroki in eksistenci. Z re-šitvijo obrtnega zavarovanja pa je treba nedelljivo rešiti tudi problem šušmarstva in nelojalne konkurence. Uprava zavarovanja pa mora biti absolutno pod nadzorstvom obrtništva, iz katerega naj črpa iniciativo.

Občni zbor sta pozdravila s toplimi, pri-znalmimi besedami mestni obrtni ref. dr. Senkovič in zbornični svetnik Sojč. Pri vol-itvah so bili izvoljeni: Franjo Reicher predsednik, Franjo Zidarič podpredsednik. Odborniki: Franc Cverlin, Anton Benedi-čič, Rudolf Stiberc, Hinko Karner, Vinko Stuhec, Ignacij Toplak, Franjo Vojsk, An-ton Marčinko, Ivan Kette, Karol Kunčič, Marica Kitzlerjeva in Gizela Birgmayrje-va. Nadzorni odbor: Franc Novšak, Kon-rad Mihelič in Mirko Kosi. Častni odbor: F. Reicher, F. Zidarič, K. Mihelič, A. Bene-dičič in J. Kelc. Za člano pomožniške iz-pitne komisije so bili izvoljeni: F. Reicher, K. Mihelič in M. Pravič za moško kroja-štvo, Stefanija Zidarič, Katarina Jansek, J. Toplak in Ivan Šapac za damsko kro-jaštvo, Gizela Birgmayr in Stefanija Pe-čar za modistinj. Terezija Čepčeva in Marjeta Zadnik pa za šivanje perila.

Pri slučajnostih je občni zbor sklenil, da bo vsako leto votiral v proračunu primerno vsoto za Obrtniški dom, čim se bo ta pri-čel graditi.

Pisatelj dr. Ivo Šorli o anekdoti

Zanimivo predavanje pod okriljem Ljudske univerze v Mariboru

Maribor, 7. marca. Ljubljanski pisatelj dr. Ivo Šorli je v Ljudski univerzi o bistvu anekdote je zjel pisatelj dr. Ivo Šorli značilne poteze, ki označu-jejo anekdoti, pri kateri je bistvenega po-mena kratkosta, ost. finisa poante in so-čen zaključek, ki je najzanimivejši. Anekdoti se navadno nanaša na historično znane ter pomembne osebnosti, kar pa po pre-davateljevem mnenju ni neobhodno potreb-no, saj imamo v vsakdanjem življenju ne-šteto primerov anekdot, za katere bi bilo škoda, če bi tonile v pozabo. Predavatelj je navajal črno-gorske anekdote M. Pav-čevića in zlasti F. Lipahove »Gledališke zgodbe«, ki so precej zanimive in tudi po-srečeno oblikovane.

G. dr. Ivo Šorli je zbral v teku let okoli 180 anekdot iz našega slovenskega življe-nja, zlasti pa iz življenja pomembnih in veljavnih predstavnikov naše literature. Za snočnje predavanje je določil serijo ob-činstvu primernih anekdot, ki jih je po načelnih uvodnih izjavah pričel ob-činstvu, ki je se precej dobro zasedlo dvo-rano Ljudske univerze. Te zbrane anekdo-te, o katerih je že vnaprej dejal, da so deloma resnične, deloma polresnične, delo-ma pa zrasle v kraljevstvu fantazije, je predložil hvalnim poslušalcem s posre-čenim načinom podajanja in čitanja, ki je spodbujal k vedno svežemu dojetanju. Se-veda niso bile vse anekdote na isti stop-nji kvalitete, vendar pa je pretehtana menjava zabilasla ta nedostatek.

V vrsti anekdot, ki jih je prebral dr. Šorli, prevladujejo anekdote, ki se nana-šajo na posamezne osebnosti iz našega literarnega življenja, tako na primer na Otona Zupaničja, I. Cankarja, Murna, Go-vekarja, V. Levstika, dr. Glonarja itd. Naj-bolj posrečene so anekdote, ki jih je pre-davatelj položil v usta našemu O. Zupa-ničju. Tako je med drugim navajal anek-doto o slovenskem literatu, ki je prišel v

Ljubljano, da bi se porazgovoril z Lju-bljanskimi literati o raznih književnih po-javih. Na svoje veliko začudenje pa je vi-del v kavarni, kako sedijo ljubljanski li-terati ločeno vsak pri svoji mizi. Ko je izrazil O. Zupaničju svojo domnevo, da je temu najbrže vzrok sprtost, se je O. Zu-panič iznebil: »Posejani smo vsake zupa-ke, da bi se ne spili.« Tudi anekdota o Mem-fisu oz. Memfisu je zelo dobra, najsočnejša pa nedvomno anekdota »Korenjak«, ki jo je dr. Šorli položil v usta Vladimirja Lev-stika, ki da je označil »korenjakstvo« ozir-kvaliteto literarnega ideala nekakega lirico-navdahnjenega upokojenca z besedami: »Sam je pisal, sam založil, sam bral...«

Drugi del anekdot pa se nanaša na raz-ne druge osebe, s katerimi se je dr. Šorli srečal na svoj življenjski poti oz. o ka-terih je slišal. Njegov rojstni kraj Podme-ter, potem Gorica, Cerklje, Pulj, Maribor itd. so kraji, kjer se dogajajo posebnosti in zanimivosti teh anekdot. Med drugim se nanašata precej sočni anekdoti tudi na znani predvojni gorški oseb, na stražni-ka Kumarja in Naceta Pitorja.

Ob zaključku je dodal k vedrim in ša-ljivim anekdotam še resno, ki jo je tudi položil v usta našega največjega pesnika O. Zupaničja. Ta anekdota pravi, kako je prišel v Maribor nekdo, ki je kritiziral na levo in desno in ki se je nazadnje spravil na čudno hojo mariborskih deklet. Nekdo ga je dobro zafrknil, ko mu je dejal, da nam ni dal Bog Maribora za to, da bi mu kdo gledal »pod noge«. Oton Zupanič pa je menil, da nam je bog dal Maribor za to, da napravimo iz njega pravo sloven-sko mesto.

Predavatelj je zbudil s svojimi anekdo-tami toplo zanimanje poslušalcev, ki niso stedišli s priznanjem in ki so z dobro vo-ljo ter dokaj nasmejani zapuščali preda-valnico Ljudske univerze.

Strahovalci Haloz pred sodiščem

Obtoženci, ki so se morali zagovarjati danes pred mari-borskim sodiščem, imajo na vesti nad 80 vlovov in tatvin

Maribor, 8. marca. V Halozah, v območju ptujskega sreske-ga sodišča, ter vzdolž banovinske meje je več let strahovalce prebivalstvo dobro or-ganizirana tatinska in vlomilska družba, ki je kradla vse, kar ji je prišlo pod roko. Vlomilci so predvsem vladali v zakle-njene vinčarije, kleti in stanovanjske hi-še, ter s plenom vsakokrat izginili brez sledu. Lani 10. septembra pa so orožniki pričeli z energičnim poizvedovanjem ter se jim je končno posrečilo, da so pri ne-kem osumljencu ob priliki hišne preiskave v Budinščah našli nekatere predmete, ki so izvirali od vlomnih tatvin. Dotične-ga osumljenca, 27-letnega vinčarja Ste-fana Hrženjaka, so orožniki aretirali. Tako so prišli na sled dobro organizirani vlo-milski tolpi, ki je več let strahovala naše Haloze tja do Ormoža. Na podlagi poizve-dovanj in zaslišanj so orožniki kmalu aretirali vso tolpo ter jo prepeljali v ma-riborske sodne zapore. Skupno so orožniki zaprli 8 oseb, in sicer 74-letnega posestni-ka Franca Habrka iz Budinšč, 61-letnega posestnika Blaža Bosilja, 27-letnega vini-čarja Stefana Hrženjaka, 30-letnega de-lavca Jurija Prešnička, 31-letno Barbaro Vajt iz Jelovca, 33-letnega delavca Franca Vajta ter 39-letnega delavca Stefana Prešničkega.

Ko so imeli orožniki vso tolpo na var-nem, se je izkazalo, da je sodelovala pri številnih vlovih in tatvinah tudi viničar-ka Barbara Hrženjak, ki so jo orožniki tudi nameravali aretirati. Toda, ko so se orožniki vnovič pojavili v njenem stanova-nju, je ob pojavu orožnikov izpila neki strup ter kmalu zatem umrla.

Na podlagi poizvedb je bilo ugotovljeno, da je omenjena tolpa izvršila preko 80 vlovov in tatvin ter povzročila škodo okoli 150.000 din. Kakor že omenjeno so kradli vse, kar jim je padlo v roke. Iz kurnikov so kradli kokoši, iz hlevov svinje, iz kleti

vino in druge alkoholne pijače, iz stano-vanj pa so odnesli perilo, obleke, čevlje, posteljnino, kuhinjsko posodo, meso, živ-jenjske potrebščine itd. Plen so si razde-lili, deloma so ga sami uporabljali, delo-ma pa so ga prodali v Ptuj, Ormožju itd. ter se na ta način preživljali na lahek način, dokler jih niso razkrinkali orožniki.

Omenjena tolpa je sedela danes dopol-dne na zatožni klopi v razpravni dvorani št. 53 tukajšnjega okrožnega sodišča, kjer se je morala zagovarjati pred malim ka-zenskim senatom. Nekateri obtoženci so svoje grehe odkrito priznali ter se izgovar-jali, da so pač živeli v težkih življenjskih prilikah in da se niso mogli sami preživ-ljati. Drugi zopet priznajo le nekatere vlo-me in tatvine ter skušajo zvaliti krivdo drug na drugega.

Razprava ob zaključku lista še ni bila končana.

Zborovanje planincev

Zidani most, 3. marca. V nedeljo so zborovali naši planinci, po-družnica SPD Zidani most v gostinskih prostorih Čimperške v Sevnici. Navzočih je bilo okoli 20 članov, od katerih jih je bilo pet iz Sevnice, nekaj iz Laškega, dru-gi pa z Zidanega mosta, Loke in Rače. Predsednik podružnice SPD Zidani most g. Baša iz Ljubljane je pozdravil navzo-čce ter po uvodnih formalnostih takoj pre-šel na svoje poročilo. Planinska postojan-ka Kum, ki je vse do zadnjega pripadala podružnici SPD Zidani most, je prešla v področje SPD Trbovlje, kjer se bo lahko vršilo boljše oskrbovanje. Zaradi bolezi se zbora nista udeležila tajnik g. Cesen in blagajnik g. Rebec, kižub temu pa so se vzele tjuna poročila na znanje in bila tudi odobrena.

Sledile so volitve, pri katerih je bil na predlog dr. Drnovška izvoljen za častne-

ga člana dosežani predsednik g. Baša iz Ljubljane, za predsednika pa g. Gostiša Andrej, šolski upravitelj v Luki pri Zida-nem mostu. V odbor pa so bili izvoljeni gg. Krulje Ernest, sodnik Ravtnar in od-vetnik Klemenčič, vsi iz Sevnice, Premer-stein iz Rače, Železnik z Zidanega mo-sta, dr. Drnovšek iz Laškega in šol upr. Švarc z Razborja pod Lisco. Za namestni-ke so bili izvoljeni gg. Arhar Tone, Re-

bec, oba z Zidanega mosta, Zdravec iz Laškega in Butkovič, učitelj iz Sevnice ter Medvedšek iz Laškega. V nadzorni od-bor gg. ur. Musič, zdravnik in Cvikab, oba iz Sevnice. Za delegata sta bila izvoljena gg. Gostiša in Baša.

Na zboru se je veliko razpravljalo o no-vi koči na smohorju nad Laškim. Vse pri-prave so v teku. Letos bo koča dograjena, kar bo velik uspeh za SPD Zidani most.

Mariborske in okoliške novice

— Zveza Maistrovih borov v Mariboru vlijudno vabi na ustanovni občni zbor ob-seka Zveze Maistrovih borov vse one bor-ce, ki stanujejo v rogaško-maršarskem sre-zu, ki stanujejo v rogaško-maršarskem sre-zu, ki stanujejo v rogaško-maršarskem sre-zu. XI. 1918 do 5. V. 1920 udeležili pod vr-hovnim poveljstvom generala Rudolfa Maistrov osvobodilnih akcij za Maribor oz. za našo severno mejo. Zbor bo v nedeljo dne 12. marca 1939 ob pol 3. uri popoldne v Rogoški Slatini v občinskem domu. Na tem občnem zboru bodo poročali delegati centralnega odbora o vseh še neresenih vprašanjih, zlasti v zadevi priznanja do-brovoljstva in je radi tega v interesu vsa-kega posameznega borca, da se zborovanja zanesljivo udeležijo.

— Odprta noč in dan so groba vrata. V splošni bolnici je umrl Anton Korosec, sin lovskega paznika, star 12 let. V Prešer-novi ulici na Pobrežju je preminila Avgu-ština Strauss, žena pomožnega delavca v žel. delavnici, stara 22 let. V Beograjski ulici 9 je umrl Anton Črepanj, zvanenik državnih železnic v pokopju, star 66 let. Zalujucim naše iskreno sožalje.

— Zadruga »Dom avtomobilistov« je s kupno pogodbo kupila od Sokolskega društva Maribor matica nepremičnino vl. št. 426 k. o. Grajska vrata, sestojajo iz parcele 83-36, vrtom, služnostmi ter vrtiki. Kupnina je znašala 380.100 din. Parcela meri 1267 kv. metrov. Zadruga je oddala to kupljeno parcelo v najem gosp. Branku Mejovšku. Vse dajatve na zgra-darini, vodarini in kanalizaciji gredo v bre-me najemnika.

— Dvonožne lisice. V Selnici ob Dravi so se pojavili kurji tatovi, ki so odnesli posestniki Veroniki Jošt najlepše in naj-bolj pitane kokoši. Orožniki so dvonožnim lisicam že na sledu.

— Pripombe. Od preizkušnega nacio-nalnega delavca in vnetega narodnjaka smo prejeli s prošnjo za objavo: »Sedaj, ko polagajo posamezna društva na svojih občnih zbrih letne račune in volijo svoje funkcionarje, je treba po mojem mnenju dobro pretehtati, kaj je bilo v minulem letu v društvu kvarnega, kaj koristnega. To velja za vsa naša društva, predvsem pa za naša nacionalna društva, ki jim pri-padajo ob meji pomembne naloge. Pred-pozoj pri volitvi raznih funkcionarjev je predvsem v tem, da se izbiraajo in postav-ljajo na vodilna mesta ljudje brez peg in nacionalnih grehov iz predvojnega dobe. Funkcionarji društev naj bi bili ljudje, ki so zanesljivi in neomadeževane preteklo-sti, saj gre za društva, ki nudijo državi vsehstansko pomoč pri vzgoji dobrih za-nesljivih Jugoslovenov, kar je važno zla-sti v današnji dobi. V danem primeru naj bi bili funkcionarji teh društev 100% na-cionalni, česar pa ne moremo pričakovati od nekaterih, ki niso postali Jugoslovni po lastni želji, navede zaradi določene državne meje.«

— O tem in o onem. Mali kazenski se-nat mariborskega okrožnega sodišča je obso-dil 30letnega trgovskega pomočnika Mirka Antoliča iz Ključarevcev na 4 me-sece strogega zapora, 200 din globe, po-gojno za dobo 3 let, ker je pri tehtanju jabolk opeharil 10 kmetov za skupno 1000 dinarjev. — Orožniki so aretirali brezpo-selnega Ivana G., ki je osumljen, da je sodeloval pri vlovih pri posestnikih Josi-pu Potočniku, Antonu Drozgu in Francu Kokolu v žikarici in Veliki Zimici. — Od doma je pobegnil 13letni Henrik Lu-kec, stanujoč v Linhartovi ulici 14. Poli-cija poizveduje za pobeglim fantom.

— 39letni delavec Streko Šalamun iz Gu-b. čve ulice na Pobrežju si je pri padcu v tovarni polomil več reber. — 31letni ko-vaški pomočnik Josip Husu s Pobrežja je padel na cesti in si nalomil hrbtenico. — Z motornega kolesa je padel 41letni po-sestnik Anton Podkrižnik iz Rač in si pri padcu zlomil levoico. — 9letni Erik Ober-majer je padel tako nesrečno, da je obelzel na tleh z zlomljeno ključnico. Vse pone-srečence so prepeljali v tukajšnjo bolnico.

— Ljudska univerza v Mariboru. V petek 10. tm. bo predaval univ. prof. dr. Evgen Spektorski iz Ljubljane o franco-skem in nemškem pojmovanju države. Prikazal bo razliko med individualistično francosko doktrino o državi ter totali-

tarno nemško in izenačil francosko in nemško pojmovanje naroda. Očrtal bo razliko med francoskim kolektivizmom in nemškim socializmom. Naslednje predava-nje bo v četrtek in petek 16. in 17. mar-ca. Predaval bo univ. prof. dr. Mirko Dea-nović iz Zagreba o Danteju. Skioptične sil-ke.

— Sreška organizacija OJNS za Mari-bor desni breg bo imela v nedeljo 12. tm. ob 2. popoldne v Faleževi gostilni v Ra-čah svoj redni občni zbor. Po občnem zbo-ru bo članski sestanek, na katerem bo poročal g. min. v p. in senator dr. Albert Kramer.

— Predstava Sorokcijeve tragedije »Kralja Ojdi-pa«, ki jo bodo igrali dijaki tukajšnje klasične gimnazije, bo v sredo 15. t. m. v tukajšnjem Narodnem gleda-lišču.

— Roparska. Posestnika Milana Pepev-nika iz Črnece pri Dravogradu je ustal-vil obcestni ropar. Zahteval je od Pepev-nika, da mu izroči denar. Ni pa počakal na to, ampak si ga je kar sam vzel, nato pa zbežal v temo. Orožniki so pri preisk-a-vi ubrali pravilno sled. Ugotovili so, da gre za 35letnega Ivana Wankmüllerja, ki je bil zaradi sličnih stvari že nekajkrat kaznovan.

— Društvo tekstilnih tehnikov v Mari-boru si je izvolilo na občnem zboru slede-či odbor: Polak predsednik, Berlic pod-predsednik, Vrhuac tajnik, Gobec blagaj-nik, Vodepivec, Gasparin, Orešič, Domi-celj. Špes, Naglič, Zamuda, Tomažič in Pahor odborniki.

— Obrtno pospeševalni zavod organizi-ra obrtniški tečaj za mojstrske izpite, za strokovno računovodstvo in geometrijo ter tečaj za knjigovodstvo. Pojavnila pri sreskem načelstvu v sobi št. 42, II. nad.

— Na meji ustreljen. Pri Skakovcih so hoteli tihotapiti preko meje. Obmejni or-gan jih je pozval, naj stojijo. Tihotapei pa niso upoštevali poziva, ampak so pri-čeli bežati. Obmejni organ je v smislu predpisa uporabil orožje. Sprejeli je. Na tleh je obelzel mrtev 18letni Josip Mau-čec.

— Hrabra žena. Pri logarju Stefanu Horvatu v Bukovnici sta se pojavila ne-znana maskirana. Doma je bila žena sa-ma, od katere sta zahtevala denar. Za-pretila sta ji, da jo ubijeta, če jima ne izroči takoj denarja. Dejala jima je, da gre po denar in naj počakata. Vrnila pa se je s puško. Sprizila je. Ob sta jo od-kurila. Orožniki poizvedujejo za maski-rancema.

— Rezervni častniki, organizirani v tu-kajšnjem pododboru Zdrženja rezervnih častnikov, so se sestali pri Novem svetu k rednemu občnemu zboru. Izčrpana po-ročila so podali o društvenem delovanju predsednik J. Perhavec, tajnik Korbar in blagajnik Ciril Grešak. Zdrženje šteje 206 članov. Pri volitvah je bil izvoljen pretežno dosežani odbor z dolgoletnim predsednikom J. Perhavcem na čelu. Obč-nemu zboru sta prisostvovala polkovnik Maras kot zastopnik mestnega poveljni-ka, kapetan Apostolovič kot zastopnik po-veljnika tukajšnjega 45. pešpolka. Foro-čila so pričala o živahni oborovni priza-devnosti v duhu društvenih pravil.

— Studenčske novice. Jutri v četrtek ob 19. bo predaval pisatelj Miško Kranjec o problemih slovenskega slovstva, v koti-kor naj zanimajo tudi našega delovnega človeka. Istočasno bo tudi razstava Kran-jčevih del. K zanimivemu večeru so vabije-ni vsi prijatelji studenške Ljudske uni-verze. Razen tega novice v besedi in sliki. Vstopnine ni!

— Ogenj upepelil domačijo. Posestniku Josipu Šmitu z Nove gore pri Slovenski Bistrici je ogenj upepelil stanovanjsko in gospodarsko poslopje. Požar se je širil s tako naglico, da so kmalu rešili živino. Šmit ima 30.000 din škodo. Ogenj je na-stal zaradi slabega dimnika.

— Slepjaru je naselila. Pri soprogi biv-šega podpredsednika senata Miroslava Ploja se je oglasil neznan moški in ji re-vel, da mu je njen mož v bolnici preskr-bel službo. Pod pretezo, da potrebuje za sprejem denar, ji je izvalil 100 din.

Cene v prodaji na debelo in drobno

V primeri s predlanskim letom so cene lani zopet poskočile

Ljubljana, 8. marca. Glede na pogoste tožbe o draginji na-vajamo podatke o gibanju cen v prodaji na debelo in drobno po poročilu guver-nerja Narodne banke. Cene so se lani v resnici spet dvignile v primeri s cenami predlanskim. Tako je znašal indeks cen v prodaji na debelo 1. 1937 74,7 točke, lani pa 78,3 ter so se torej cene dvignile za 4,8%.

Vendar je med gibanjem cen lani in predlanskim precejšnja razlika; medtem ko so predlanskim cene narasle stalno vse leto, se je lani kazala nestalnost ter negotovost v gibanju cen. Cene so naras-le v prvi polovici leta, v drugi so pa znatno upadle. Med kmetijskimi pridelki se je malo podražila živina ter blago živinorejske stroke, znatno so se pa podražili rastlin-ski pridelki. Pri tem pa moramo upošte-vati, da je povprečje cen rastlinskih pri-delkov za vse leto lani višje od predlan-skega, ker so cene porasle v prvih petih mesecih, medtem ko so v drugi polovici leta, po žetvi, znatno upadle, kar velja predvsem za žito. Ob koncu leta rastlin-ski pridelki v resnici niso bili dražji kakor predlanskim.

Cene mineralnih produktov so lani stal-no upadale, medtem ko so predlanskim vse leto narasle. Januarja 1. 1937 je znašal indeks cen mineralnih produktov 82,2, decembra pa že 91,1, a lani se je zmanjšal od 92,1 v začetku leta na 88,3 oktobra. — Povprečje cen industrijskega blaga znaša lani v primeri s predlanskim samo za 0,6 indekssne točke več. Toda lani se je kaza-la tendenca upadanja cen, medtem bila leta 1937 še izrazito tendenca narašča-nja. Pencilno se je predvsem usnje, izdel-

ki lesne industrije in bombaževinasto pre-divo ter tkanine. Nekoliko se je pa podra-žilo železo in izdelki iz njega, pa tudi iz-delki kemične industrije.

Zanimivo je primerjati cene kmetijskih pridelkov s cenami industrijskega blaga. Cene blaga živinorejske stroke so zelo zaostale za cenami industrijskih izdelkov. Če vzamemo za osnovo cene 1. 1926, tedaj so kmetijski pridelki (živinorejske stroke) za 18% cenejši od industrijskega blaga. Zanimivo je pa, da so cene industrijskih pridelkov bile lani za 10 % višje od cen industrijskega blaga.

Blago, ki smo ga izvažali, je bilo lani za 4,96% dražje kakor predlanskim. Po-ce-nitev uvoznega blaga je znašala 3,91% v primeri z 1. 1937.

Pregled gibanja cen na debelo nam ka-že od krize do letos naslednjo sliko. Leta 1931 so bile cene za 15,8% nižje kakor prejšnje leto, 1. 1932 za 10,6%, 1. 1933 1,2%, 1. 1934 1,9%, a 1. 1935 za 4,3% višje, 1. 1936 za 3,8%, predlanskim 9,2% in lani 4,8%.

Cene v prodaji na drobno, navedene v poročilu Narodne banke, se nanašajo na Beograd, a podatke tudi lahko rabimo za naše razmere, saj Ljubljana ni cenejša od Beograda. Cene v prodaji na drobno so se lani znatno dvignile. Povprečje je znašalo po indeksu predlanskim 73,2, lani 81,3. Podražitev znaša 11,1%. Medtem ko so cene v prodaji na debelo upadale samo do leta 1935, so v prodaji na drobno upadle še nekoliko tudi 1. 1936, zato so se pa tem bolj naglo dvignile lani. Razlika med ce-nami na debelo in drobno je znašala lani 3,8%.

Najbolj so se podražila živila, tako da so cene lani decembra že dosegle višino 1. 1930, tik pred krizo, ko so bile cene naj-

višje. Če vzamemo za osnovo indeksa leto 1930 (100 točk), vidimo, da se je precej podražilo tudi kurivo, da je znašal indeks 95,5. Pač pa se je pocenila obleka. Indeks cen obleke je znašal 1. 1934 80, lani de-cembra pa 76,8. Če bi se obleka podražila tako kakor živila, bi bilo povprečje cen v prodaji na drobno lani še mnogo višje.

Mariborsko gledališče

Sreda, 8.: Zaprtro. Četrtek, 9. ob 20.: Pygmalion. Premiera. Red B.

Premiera Shawove komedije Pygmalion je določena na četrtek, 9. t. m. Od enajst predstavljajočih oseb nastopa v vodilni vlogi Vladimir Skrbineš, ki je to zelo zanimivo komedijo priredil za mariborski oder. Kot glavna junakinja, cvetličarka Eliza se to pot predstavi Rasbergerjeva. V nadaljnjih večjih vlogah pa nastopajo: Kraljeva kot ga. Higginsova; Gorinskova kot ga. Eynsford Hillova; Zakrajškova kot ga. Pearsova in Rasberger kot polkovnik Pickering. Dejanje te sodobne komedije se vrši v Londonu.

Iz Celja

— Velik vokalni koncert bo v Celju v ponedeljek 13. t. m. Izvajal ga bo pev-ski zbor Glasbene Matice ljubljanske pod vodstvom ravnatelja Mirka Poliča. Na koncertu bo sodelovala sopranistka Ljud-mila Polajnjarjeva, ki bo zapela poleg treh Lajovčevih samospevov, tudi tri samospe-ve Mirce Saincineve. Po soglasni sodbi naših skladateljcev so ti samospesi skla-dateljci izredno uspešni. Z mirnim srcem jih lahko pristevamo med najboljša dela so-dobne naše glasbene literature. Klavirsko spremljevanje teh samospevov bo oskre-bala avtorica sama. Pevski zbor bo zapel Lajovčeve zборе, dela starejše in novej-še naše literature, pa tudi različne narod-ne pesmi. Koncert bo v veliki dvorani Celjskega doma, začetek točno ob 8,15 zvečer. Predprodaja vstopnic v knjigarni Gorčar v Celju.

— Iz celjske jetnišnice je pobegnil. V soboto zjutraj je pobegnil iz zaporov celjskega okrožnega sodišča 26letni sofer Anton Biani iz Celja, ki je bil lani 22. aprila obsojen zaradi številnih tatvin, ki jih je bil izvršil leta 1937 v Rakuschem skladišču železnine v bivšem Mestnem mlinu v Celju, na dve in pol leti robj. Biani je s preiskovalnim zaporom vred, ki so mu ga vsteli v kazen, preстал že po-lovico kazni. V soboto zjutraj je vlomil v celjski jetnišnici v pazniško sobo, od-klonil s ponarejenim ključem zamreženo okno, skočil iz prvega nadstropja, preple-zal zid in izginil. Očividno je pobegnil v južne kraje.

— Sredpostni sejem. V soboto 18. t. m. bo v Celju sredpostni živinski in kramar-ski sejem.

— Na Jožefovo bodo trgovine dopol-dne odprte. Zdrženje trgovcev za mesto Celje sporoča, da bodo trgovine v Celju na Jožefovo, v nedeljo 19. t. m., odpre-od 7,30 do 12,30.

— Dve nesreči. Ko se je vračal 39letni delavec Jože Sedlar s Polu pri Celju do-mov, je padel tako nesrečno, da si je zlo-mil desno nogo pod koleno. Na šolskem vrtu na Ljubčini pri Celju je neki fant v ponedeljek po nesreči udaril 13letnega sina posestnice Franca Arzenška iz Škof-je vasi s sekiro po glavi in mu prebil lo-banjo. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

— V celjski bolnici je umrl v ponedel-jek 25letni krojaški pomočnik Josip Kra-šovec s Ponikve.

Sport

Tekme v Holmenkolinu

V nedeljo so se končale znamenite smu-čarske tekme v Holmenkolinu za pokal norveškega kralja. Navzočih je bilo 70.000 gledalcev, med njimi vsa kraljeva družina. Nastopilo je